

تعداد سوالات: تستی: ۴۰ تشریحی: —
زمان آزمون (دقیقه): تستی: ۵۰ تشریحی: —

پیام نور
دانشجویان
خبرگزاری
PNUNA.COM
PNU News Agency

نام درس: نظم ۵ بخش ۲ غزلیات و قصاید سعدی
رشته تحصیلی / کد درس: زبان و ادبیات فارسی - ۲۱۳۰۵۰

مجاز است.

استفاده از:

کد سری سؤال: یک (۱)

امام خمینی (ع): این محرم و صفر است که اسلام را زنده نگه داشته است.

۱. معنی بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

« خود نه زبان در دهان عارف مدهوش
حمد و ثنا می‌کند که موی بر اعضا »

الف. زبان، مدح‌گر خداوند نیست بلکه تمام اعضای بدن خداوند را ستایش می‌کنند.

ب. فقط زبان نیست که خداوند را مدح می‌کند بلکه وجود اعضای دیگر بدن نیز نشانه‌ای از ستایش است.

ج. تنها زبان عارف ستایش‌گر خداوند نیست بلکه حتی موی بر اعضای بدن نیز به ستایش او می‌پردازد.

د. عارف با زبان به مدح خداوند نمی‌پردازد بلکه اعضای بدن او به زبان حال خداوند را ستایش می‌کنند.

۲. ترکیب اضافی به کار رفته در بیت « تا به گریبان نرسد دست مرگ دست ز دامن نکنیمت رها » کدام است؟

الف. اضافه تشبیهی ب. اضافه تخصصی ج. اضافه استعاری د. اضافه بیانی

۳. مفهوم بیت « سرنوادم که برآرم چو چنگ
الف. تسلیم محض هستم. ج. توانایی مقاومت ندارم.

ب. تواضع پیشه من است. د. ناتوانی و پیری مرا دریافته است.

۴. در بیت « شب همه شب انتظار صبح رویی می‌رود
چییست؟

الف. جوانی ب. شادابی ج. رونق د. زیبایی و سفیدی

۵. مفهوم کدام بیت با ابیات دیگر متفاوت است؟

الف. سعدیا دی رفت و فردا همچنان موجود نیست
ب. کام جویان را زناکامی چشیدن چاره نیست
ج. مافات مَضی وما یسأتیک فآین
د. چو دی رفت و فردا نیامد به دست

۶. در بیت « بر حدیث من و حسن تو نیفزاید کس
است؟

الف. میان این و آن فرصت شما امروز را
بر زمستان صبر باید طالبِ نوروز را
قُم فاعْتَمِ الْفُرْصَةَ بَیْنَ الْعَدَمِیْنَ
حساب از همین یک نفس کن که هست
حد همین است سخندانی و زیبایی را» کدام آرایه بدیعی درخور توجه

الف. لَف و نَشْر ب. جَنَاس ج. تَقْسِیْم د. مِرَاعَاتِ نَظِیْر

۷. با توجه به بیت « هر تیر که در کیش است گر بر دل ریش آید
است؟

الف. بین کیش و ریش جناس لاحق است. ج. کیش ابزاری است که در آن تیر می‌گذارند.

۸. بیت « دگر نه عزم سیاحت کند نه یاد وطن
الف. عزلت‌گزینی و تنهایی ج. شیفتگی و سرمستی

ب. در این بیت صنعت استخدام به کار رفته است. د. بین کیش و قربان ایهام تناسب هست.

کسی که بر سر کویت مجاوری آموخت» به کدام نکته اشاره دارد؟
ب. زهدورزی و قناعت د. اعتکاف و مقیم شدن

تعداد سوالات: تستی: ۴۰ تشریحی: --
زمان آزمون (دقیقه): تستی: ۵۰ تشریحی: --

پیام نور
دانشجویان
خبرگزاری
PNUNA.COM
PNU News Agency

نام درس: نظم ۵ بخش ۲ غزلیات و قصاید سعدی
رشته تحصیلی / کد درس: زبان و ادبیات فارسی - ۲۱۳۰۵۰

مجاز است.

استفاده از:

کُد سری سؤال: یک (۱)

۹. در کدام بیت آرایه ادماج دیده می‌شود؟

الف. نگاه من به تو و دیگران به خود مشغول

ب. اگر تو سرو خرامان ز پای ننشینی

ج. قیامت می‌کنی سعدی بدین شیرین سخن گفت

د. خوش است نام تو بردن ولی دریغ بود

۱۰. در بیت « نماز شام قیامت به هوش باز آید

زمانی است؟

الف. زمان پیش از آفرینش آدمیان

ج. صبح صادق

۱۱. معنی مصرع « دعوی مشتاق را شرع نخواهد بیان » کدام است؟

الف. شرع با ادعا کاری ندارد.

ج. شرع از عاشق دلیل و برهان نمی‌خواهد.

۱۲. با توجه به بیت « زهر از قَبَل تو نوشدارو

درست نیست؟

الف. سخنان ظریف و خوش آیند

ج. چیزهای خوب و خوشبو

۱۳. در بیت « عجب در این که تو مجموع و گر قیاس کنی

چیست؟

الف. آسوده خاطر بودن یار

ج. دلبری و گستاخی یار

۱۴. در کدام گزینه مفهوم متناقض نما یا پارادوکس به کار رفته است؟

الف. شاهد که در میان نبود شمع گو بمیر

ب. جان می‌روم که در قدم اندازمش ز شوق

ج. هرگز وجود حاضر غایب شنیده‌ای

د. زنهار از این امید درازت که در دل است

۱۵. در کدام گزینه تجاهل العارف دیده می‌شود؟

الف. آینه‌ای پیش آفتاب نهاده‌ست

ب. دیگر از این جانب نماز نباشد

ج. گر همه عالم ز لوح فکر بشویند

د. تا نه تصور کنی که بی تو صبوریم

معاشران ز می و عارفان ز ساقی مست

چه فتنه‌ها که بخیزد میان اهل نشست

مسلم نیست طوطی را در ایامت شکرخایی

در این سخن که بخوانند برد دست به دست

کسی که خورده بود می ز بامداد الست» مقصود از « بامداد الست» چه

ب. صبح روز قیامت

د. زمان آفرینش آدمیان

ب. ادعای عاشق با شریعت سازگار نیست.

د. شرع نمی‌خواهد به تفسیر ادعای عاشق بپردازد.

فحش از دهن تو طیبات است» کدام گزینه در اشاره به « طیبات»

ب. دعای خیر و نیک

د. نام قسمتی از غزلیات سعدی

به زیر هر خم مویت دلی پراکنده‌ست» شگفتی و تعجب شاعر از

ب. آشفتگی و بی‌سروسامانی یار

د. پوشیدگی و مستوری یار

چون هست اگر چراغ نباشد منور است

درمانده‌ام هنوز که نزلی محقر است

من در میان جمع و دلم جای دیگر است

هیئات از این خیال مُحال است که در سر است

بر در آن خیمه یا شعاع جبین است

گر تو اشارت کنی که قبله چنین است

عشق نخواهد شدن که نقش نگین است

گر نفسی می‌زنیم بازپسین است

تعداد سوالات: تستی: ۴۰ تشریحی: --
زمان آزمون (دقیقه): تستی: ۵۰ تشریحی: --

پیام نور
دانشجویان
خبرگزاری
PNUNA.COM
PNU News Agency

نام درس: نظم ۵ بخش ۲ غزلیات و قصاید سعدی
رشته تحصیلی / کد درس: زبان و ادبیات فارسی - ۲۱۳۰۵۰

مجاز است.

استفاده از:

کد سری سؤال: یک (۱)

فهرست آرایه‌های دانشجویان پیام نور :: PNUNA.COM

۱۶. معنی مصرع « صبر از تو خلاف ممکنات است » در کدام گزینه آمده است؟

- الف. صبر کردن خلاف امور آفرینش است.
ب. تحمل کردن رفتارهای تو دشوار است.
ج. تو نمی‌توانی انسان صبوری باشی.
د. صرف نظر کردن از تو ممکن نیست.

۱۷. در مصرع « بتا هلاک شود دوست در محبت دوست » کدام گزینه معنی درست واژه « بتا » است؟

- الف. صبر کن تا
ب. رهاکن تا
ج. مراقب باش که مبدا
د. به زودی منتظر باش تا

۱۸. در مصرع « صبر بر جور رقیبت چه کنم گر نکنم » رقیب اشاره به چه کسی است؟

- الف. همراه و یار
ب. ندیم و هم‌نشین
ج. معشوق
د. مراقب و نگهبان

۱۹. در این بیت « باد خاکی ز مقام تو بیاورد و ببرد
الف. مراعات النظیر
ب. ایهام تناسب
ج. تقسیم
د. کنایه

آب هر طیب که در طبله عطاری هست » کدام آرایه را نمی‌توان یافت؟

۲۰. در مصرع « او نافه مشک آذفر آورد » مقصود از « مشک آذفر » چیست؟

- الف. ماده بسیار خوشبو
ب. ماده سیاه رنگ
ج. ماده‌ای با رنگ سرخ
د. ماده زرد رنگ

۲۱. مصرع « تو که خویشتن نبینی نگهت به ما نباشد » کدام ویژگی معشوق را بیان می‌کند؟

- الف. خودپسندی
ب. بی‌توجهی به خود
ج. زیبایی و دلبری
د. تواضع و فروتنی

۲۲. معنی درست مصرع دوم بیت :

« شب تا سحر می‌نغوم و اندرز کس می‌نشنوم
و این ره نه قاصد می‌روم کز کف عنانم می‌رود » کدام است؟

الف. اختیار از دست من خارج شده و در این سفر به عنوان پیک نیستم.

ب. از روی قصد و با اختیار این راه را طی نمی‌کنم.

ج. اراده من سست شده و الا پیک و قاصد این سفر نیستم.

د. این گونه نیست که به عنوان پیک باشم بلکه از روی بی‌تابی ادامه مسیر می‌دهم.

۲۳. در بیت « مه است این یا ملک یا آدمی زاد
تویی یا آفتاب عالم افروز » کدام آرایه بدیعی به کار رفته است؟

- الف. ایهام
ب. مطابقه
ج. ترصیع
د. التقات

۲۴. در بیت « بیکار بود که در بهاران
گویند به عندلیب مخروش » مقصود از « بیکار » چیست؟

- الف. سخن یاوه و بیهوده
ب. جنگ و ستیز
ج. سزاوار و شایسته
د. تعریض و تمسخر

۲۵. در بیت « گرم باز آمدی محبوب سیم اندام سنگین دل
گل از خارم بر آوردی و خار از پای و پای از گل » کدام آرایه ادبی

به کار رفته است؟

- الف. لف و نشر
ب. تنسیق الصفات
ج. ایهام
د. محتمل الضدین

۲۶. معنی درست مصرع دوم بیت « دوران دهر و تجربتم سر سپید کرد
وز سر به در نمی‌رودم همچنان فضول » در کدام

گزینه آمده است؟

الف. هنوز یاوه‌گویی را ترک نکرده‌ام.

ج. یاوه‌گویی انسان مزاحم هنوز در سرم است.

ب. شخص مزاحم مرا رها نمی‌کند.

د. شخص فضول را نمی‌توانم به حال خود رها کنم.

نام درس: نظم ۵ بخش ۲ غزلیات و قصاید سعدی

رشته تحصیلی / کُد درس: زبان و ادبیات فارسی - ۲۱۳۰۵۰

پیام نور
دانشجویان
خبرگزاری
PNUNA.COM
PNU News Agency

تعداد سوالات: تستی: ۴۰ تشریحی: --
زمان آزمون (دقیقه): تستی: ۵۰ تشریحی: --

مجاز است.

استفاده از:

کُد سری سؤال: یک (۱)

۲۷. در بیت زیر کلمه « دستگاه » در چه معنایی آمده است؟

الف. سلطنت
ب. جاه و مقام
ج. مال و ثروت
د. موسیقی

۲۸. کدام گزینه اشاره به یک آیه و یا حدیث است؟

الف. و در تحمل نکنم جور زمان را چه کنم
ب. به وفای تو کز آن روز که دلبند منی
ج. سعیدیا حبّ وطن گرچه حدیثی است صحیح
د. هیچ شک نیست که فریاد من آنجا برسد

۲۹. با توجه به بیت « به قدم رفتم و ناچار به سر باز آیم گر به دامن نرسد چنگ قضا و قدرم » کدام گزینه نادرست است؟

الف. قضا در اصطلاح فلسفه، حکم خداوند است درباره موجودات
ب. چنگ قضا و قدر اضافه استعاره است.
ج. در نظر اشاعره قضا عبارت از ایجاد اشیاء به اندازه معین
د. قدر، حکم خداوند درباره بندگان است.

۳۰. در بیت « شوخ چشمی چو مگس کردم و برداشت عدو به مگس ران ملامت ز کنار شکر » رمز چیست؟

الف. شاعر
ب. لذات زندگی
ج. عاشق
د. معشوق

۳۱. در بیت « ابر آب داد بیخ درختان مرده را

الف. اضافه تشبیهی
ب. اضافه استعاره

۳۲. معنی مصرع اول بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

« دنیا که جسر آخرتش خواند مصطفی

الف. پیامبر دنیا را پل آخرت نامید.

ج. پیامبر دنیا را سرمنزل آخرت خواند.

۳۳. مفهوم بیت « تو را به حاتم طایی مثل زنند و خطاست

الف. نکوهش
ب. مدح و ستایش

۳۴. در بیت « علی الخصوص که سعدی مجال قرب تو یافت

است؟

الف. آثار و افکار تو گذراست.

ج. نگرش و فکر تو فقط یک لحظه می ماند.

ب. اندیشه و فکر تو فقط در زمان حال اعتبار دارد.

د. آثار و افکارت برای همیشه باقی می ماند.

نام درس: نظم ۵ بخش ۲ غزلیات و قصاید سعدی

رشته تحصیلی / کد درس: زبان و ادبیات فارسی - ۲۱۳۰۵۰

پیام نور
دانشجویان
خبرگزاری
PNUNA.COM
PNU News Agency

تعداد سوالات: تستی: ۴۰ تشریحی: --
زمان آزمون (دقیقه): تستی: ۵۰ تشریحی: --

مجاز است.

استفاده از:

کد سری سؤال: یک (۱)

۳۵. مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- الف. همیشه بر سگ شهری جفا و سنگ آید
ب. چو ماکیان به در خانه چند بینی جور؟
ج. گرت هزار بدیع الجمال پیش آید
د. از این درخت چو بلبل بر آن درخت نشین
- از آنکه چون سگ صیدی نمی رود به شکار
چرا سفر نکنی چون کبوتر طیار؟
ببین و بگذر و خاطر به هیچ کس مسپار
به دام دل چه فرو مانده‌ای چو بوتیمار؟

۳۶. در مصرع « مثال اسب الاغاند مردم سفری » مقصود از اسب الاغ چیست؟

- الف. اسبی شبیه الاغ است.
ج. اسب نحیف و لاغر اندام
- ب. اسبی که به عنوان الاغ از آن استفاده می شود.
د. اسبی که به عنوان چپار از آن استفاده می شد.

۳۷. در بیت « امین مشرق و مغرب که مُلک و دین دارند
است؟

- الف. تنازع
ب. تمیز
ج. بدل
د. مصدر مؤول قیدی

۳۸. مصرع « بامدادی که تفاوت نکند لیل و نهار » اشاره به چه وقتی است؟

- الف. اعتدال خریفی
ج. سه روز مانده به نوروز
- ب. اعتدال ربیعی
د. روز اول تابستان

۳۹. واژه « طَرغو » به چه معناست؟

- الف. پیشکش
ب. کالای گرانبها
ج. بانگ و درا
د. غذای لذیذ

۴۰. معنی درست بیت « بد اوفتند بدان لاجرم که در مثل است
است؟

- الف. افراد بدکار سرانجام گرفتار می شوند به مانند مار که به دست مار افسای گرفتار می شود.
ب. افراد زیان کار سرانجام به مانند مار آزاردهنده گرفتار می شوند.
ج. افراد بد ناگزیر به شدت زمین می خورند مانند مار افسای که گرفتار مار می گردد.
د. افراد بد بدان سبب گرفتار می شوند که چون مار زیان کارند.